

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES AS SUBJECTS OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF UKRAINE

Мельник В.І., к.ю.н.,
викладач кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки
Сумський державний університет

Статтю присвячено питанню характеристики адміністративно-правового статусу правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки України. Зроблено спробу довести про безспірну важливість правоохоронної діяльності в аспекті сприяння забезпеченню належного функціонування вітчизняної економічної системи. Вказане, на переконання автора, насамперед мотивується багатогранністю і складністю національної економіки з позиції оцінки дійсних матеріальних можливостей та потреби всілякого забезпечення економічної стійкості останньої, особливо в нинішніх реальних ризикових фінансових умовах.

Оцінюється роль правоохоронної діяльності з позиції її значимості для сприяння забезпеченню належного функціонування системи економічної безпеки України. Зроблено спробу доведення її реальної ролі, враховуючи одержані показники від діяльності відповідних вітчизняних правоохоронних структур саме в цьому напрямі. Наголошується, що така діяльність сприяє не тільки послабленню поточної криміногенної ситуації в економічній сфері, а й слугує своєрідною профілактичною мірою для багатьох імовірних економічних правопорушень, демонструючи тим самим значимість суб'єктів національної правоохоронної системи.

Досліджуються ключові аспекти діяльності правоохоронних органів – суб'єктів національної правоохоронної системи. Враховуючи думки вітчизняних учених, науковців та фахівців, чинне нормативно-правове забезпечення та усвідомлюючи специфіку економічної сфери, пропонується своє бачення переліку ключових правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки України.

Звертається увага на питаннях поняття і визначення структури адміністративно-правового статусу правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки України. Визначається й характеризуються мета, завдання та функції останніх саме в цьому напрямі. Окреслюється компетенція вказаних структур, а також додатково виокремлюються основні їхні повноваження як суб'єктів вітчизняної системи економічної безпеки.

Враховуючи поточне адміністративно-правове становище вказаних суб'єктів, запропоновані кроки з його вдосконалення. Наголошується, що вказані новачки мають позитивно відобразитися на роботі цих структур в окресленому напрямі в перспективі.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, безпека, правоохоронні органи, система, статус, суб'єкти.

The article is devoted to the issue of characterization of the administrative and legal status of law enforcement agencies as subjects of the economic security system of Ukraine. An attempt is made and an attempt is made to prove the indisputable importance of law enforcement activities in terms of promoting the proper functioning of the domestic economic system. This, in the author's opinion, is primarily motivated by the versatility and complexity of the national economy, from the standpoint of assessing the real material capabilities and the need to ensure the economic stability of the latter, especially in the current, without detriment, real risky financial conditions.

The role of law enforcement is assessed from the standpoint of its importance in promoting the proper functioning of the economic security system of Ukraine. An attempt is made to prove its real role, taking into account the indicators obtained from the activities of relevant domestic law enforcement agencies in this direction. It is emphasized that such activities not only contribute to the weakening of the current criminogenic situation in the economic sphere, but also serve as a kind of preventive measure for many possible economic offenses, thus demonstrating the importance of the national law enforcement system.

The key aspects of the activity of law enforcement bodies – subjects of the national law enforcement system are studied. Taking into account the views of domestic scientists, scientists and specialists, the current regulatory framework and understanding the specifics of the economic sphere offers its vision of the list of key law enforcement agencies as subjects of the economic security system of Ukraine.

Attention is paid to the issues of the concept, as well as to the definition of the structure of the administrative and legal status of law enforcement agencies as subjects of the economic security system of Ukraine. The purpose, tasks and functions of the latter in this direction are defined and characterized. The competence of these structures is outlined, and their main powers as subjects of the domestic system of economic security are additionally singled out.

Given the current administrative and legal status of these entities, steps are proposed to improve it. It is emphasized that these innovations should have a positive impact on the work of these structures in the outlined direction in the future.

Key words: administrative and legal status, security, law enforcement agencies, system, status, subjects.

Одним із надважливих завдань Української держави, визнаних та задекларованих на конституційному рівні, є забезпечення економічної безпеки. Зважаючи на очевидну складність, багатогранність, помітну уразливість та значимість національної економіки, її ефективний захист є завданням багатьох вітчизняних державних інституцій.

Серед числа таких, зважаючи на функції, компетенцію та роль у державному механізмі, певне місце відводиться правоохоронним органам. Досвід правоохоронної діяльності окремих таких суб'єктів за певними напрямками показує, що вона позначається й на економічному секторі. Вказане зумовлює потребу виокремлення основних суб'єктів правоохоронної роботи, а також ознайомлення зі специфікою діяльності останніх за цими напрямками.

Перш ніж вирішувати поставлені наукові завдання, слід сфокусувати увагу на загально визнаній проблемі, що

стосується визначення поняття «правоохоронні органи». У науковій літературі існує багато думок із цього приводу, а також ведуться активні наукові розробки вказаного питання в сучасних дослідженнях. Як відмічають М.І. Мельник та М.І. Хавронюк, такий стан свідчить не тільки про відсутність єдиного підходу в розумінні того, які органи є правоохоронними, але й ускладнює вирішення теоретичних проблем у цій сфері, здійснює негативний вплив на діяльність вказаних органів, оскільки безпосереднім чином впливає на правове регулювання їхньої компетенції, правове і соціальне становище працівників таких органів тощо [1, с. 191]. Проте існує стійке переконання, що формулювання чіткого понятійного апарату та подальше його визнання на нормативному рівні допоможе усунути ряд дискусійних питань у майбутньому. Також це позитивно вплине на розроблення супутніх нормативно-правових актів, адже існуватиме база

термінологія та розроблятиметься логічна й послідовна система законодавства.

Щодо думок відносно цього терміна, то, наприклад, С.В. Россоха стверджує, що під правоохоронним органом слід розуміти такий державний орган, що Конституцією України [2] та законами України наділений певним обсягом прав і обов'язків щодо здійснення захисту прав та законних інтересів громадян, юридичних осіб, суспільства і держави, шляхом вчинення специфічних дій примусового характеру, які проводяться в певній процесуальній формі [3, с. 13]. А.М. Детюк та С.М. Кременчуцький сходяться на думці, що йдеться про існуючі в суспільстві та державі установи й організації, що здійснюють правозастосовчу і правоохоронну функції, основне завдання яких – забезпечувати законність, захищати права та законні інтереси громадян, юридичних осіб, боротися зі злочинністю, іншими правопорушеннями [4, с. 34–35; 5]. Зустрічається позиція, що під такими суб'єктами розуміють певним чином відособлену за ознакою професійної діяльності самостійну групу органів держави, що мають свої чітко визначені завдання (наприклад, відновлення порушеного права, притягнення винного до юридичної відповідальності, тощо) [6, с. 17; 7, с. 14]. На переконання Т.О. Пікулі, до правоохоронних належать органи, які поряд із другорядними (допоміжними) виконують або кілька головних правоохоронних функцій, які є визначальними в їхній діяльності (профілактичну, захисну, ресоціалізаційну, оперативно-розшукову функції, функцію розслідування злочинів, судового розгляду справ, розгляду справ про адміністративні правопорушення, розгляду справ про фінансові та адміністративно-господарські правопорушення, виконання вироків, рішень, ухвал і постанов судів, постанов органів дізнання і досудового слідства та прокурорів) [8, с. 79]. У свою чергу А.М. Куліш вказує, що правоохоронні органи – це спеціально уповноважені державні органи, які забезпечують додержання та реалізацію прав і свобод громадян, законності та правопорядку із додержанням встановлених законом правил та процедур відповідно до своєї компетенції [9, с. 92]. А.Ю. Гулягін вважає, що правоохоронними є органи, на які законом покладено виконання правоохоронних функцій, спрямованих спеціально на боротьбу зі злочинністю: 1) охорона громадського порядку та безпеки; 2) дізнання у справах про злочини; 3) попереднє розслідування злочинів; 4) прокурорський нагляд за дотриманням законів у діяльності по боротьбі зі злочинністю [10, с. 42]. Безумовно, в зарубіжних та вітчизняних наукових джерелах зустрічаються і мотивуються й інші думки відносно видів діяльності цих суб'єктів. До прикладу, К.Ф. Гуценко, М.А. Ковальов і К.Л. Савюк називають такі: 1) правосуддя; 2) організаційне забезпечення діяльності судів; 3) надання юридичної допомоги [11, с. 11–12; 12, с. 38]. Вважається, що під такими суб'єктами варто розуміти окрему групу державних органів, наділених спеціальними завданнями, функціями й компетенцією, які реалізуються в межах правоохоронної діяльності з метою забезпечення охорони прав і законних інтересів фізичних, юридичних осіб та держави, що здійснюються на умовах та в порядку, визначеному чинним законодавством, із застосуванням невластивих для інших установ санкціонованих способів і засобів.

З приводу наукових завдань, вочевидь, проблематикою, яка вимагає особливої уваги та окремого змістовного аналізу в межах вибраної тематики дослідження, безумовно, є виділення з-поміж наявних правоохоронних структур саме тих, від результатів діяльності яких суттєво залежить поточне та перспективне становище економічного безпекового складника. Саме вони, будучи суб'єктами системи економічної безпеки України, відіграють вагомий роль у питанні забезпечення стійкості національної економіки до широкого діапазону зовнішніх, а також внутрішніх загроз.

Слід погодитися із загальновідомою думкою, що більшість правоохоронних органів так чи інакше дотичні до процесу забезпечення належного функціонування системи економічної безпеки України. Проте, очевидно, що діяльність деяких з їх числа, порівняно з іншими, суттєво впливає на економічне безпекове становище в державі. Нормами чинного законодавства визначений перелік структур, уповноважених забезпечувати національну, в тому числі й економічну безпеку України, до яких віднесено й деякі вітчизняні правоохоронні органи, проте, на наше переконання, законодавець не виділив всіх суб'єктів правоохоронної діяльності. Це, зокрема, зумовлюється сферою впливу багатьох національних правоохоронних структур на охоронювані законом суспільні відносини, порушення яких може суттєво позначитися на економічному безпековому становищі держави. Виходячи з такого розуміння, до числа основних правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки України варто віднести такі: 1) органи прокуратури; 2) Національну поліцію; 3) Службу безпеки України; 4) Національне антикорупційне бюро України; 5) підрозділи податкової міліції Державної фіскальної служби України (до завершення здійснення заходів з утворення центрального органу виконавчої влади, на який покладатиметься обов'язок забезпечення запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, об'єктом яких є фінансові інтереси держави та/або місцевого самоврядування, що будуть віднесені до його підслідності [13]); 6) Державне бюро розслідувань.

Проаналізуємо специфіку діяльності кожного з названих правоохоронних органів саме як суб'єктів системи економічної безпеки України.

1. Органи прокуратури. Серед правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки України вагоме місце, враховуючи їхнє призначення та роль серед інших державних інституцій, відводиться органам прокуратури. З числа всіх правоохоронних установ указані суб'єкти наділені законодавцем особливими повноваженнями, не характерними для інших. У відповідності до ст. 131¹ Конституції України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [2] прокуратура здійснює: 1) підтримання публічного обвинувачення в суді; 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [2]. ЗУ «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII [14] деталізує перелік функцій аналізованого суб'єкта. Зокрема, йдеться про такі: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених відповідним законодавством; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також у разі застосування інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [30]. Вочевидь, що діяльність за кожним із напрямів часто може стосуватися прямого та опосередкованого забезпечення належного функціонування системи економічної безпеки України. Це стосується питання ефективної роботи вказаної структури – одного з багатьох суб'єктів досліджуваної системи, що насамперед санкціоновано й обґрунтовано впливає на діяльність інших учасників шляхом здійснення нагляду, а також вживає інші заходи, передбачені чинним законодавством.

2. Національна поліція. Серед суб'єктів системи економічної безпеки України своя особлива роль відводиться органам Національної поліції. Вагоме місце в цьому

аспекті відводиться Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. У відповідності до п. 1 Загальних засад Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України від 23.10.2019 р. № 1077 [15] вказаний суб'єкт є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України, який бере участь у реалізації державної політики з питань боротьби з організованою злочинністю та згідно із законодавством України здійснює оперативно-розшукову діяльність [15]. До його основних завдань в аспекті забезпечення економічної безпеки України варто віднести: 1) виявлення, припинення і попередження незаконної діяльності суспільно небезпечних організованих груп і злочинних організацій, у тому числі в органах державної влади та місцевого самоврядування, які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах; 2) здійснення заходів, спрямованих на координацію діяльності органів (підрозділів) поліції у сфері боротьби з тероризмом відповідно до компетенції, визначеної законодавством України; 3) протидія корупції серед посадових осіб, на яких поширюється дія ЗУ «Про запобігання корупції», від 14.10.2014 р. № 1700-VII [16], вжиття заходів з метою виявлення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх припинення відповідно до законодавства України; 4) здійснення оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на здобуття інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, пов'язані з протиправною діяльністю окремих осіб та злочинних угруповань, схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом [16]. Щодо більшості статей, підслідних Національній поліції, об'єктом яких є економічні відносини, оперативно-розшукові заходи проводить саме вказаний підрозділ. Досудове слідство, дізнання, а також оперативно-розшукова діяльність відносно всієї решти відповідних правопорушень здійснюється іншими підрозділами досліджуваного правоохоронного органу.

3. Служба безпеки України. Важливе місце серед правоохоронних органів як суб'єктів системи економічної безпеки Української держави відведено цій структурі. П. 3 ч. 1 ст. 19 ЗУ «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII [17] передбачається, що одним із напрямів діяльності Служби безпеки України є також контррозвідувальний захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності, оборонного і науково-технічного потенціалу, кібербезпеки, економічної та інформаційної безпеки держави, об'єктів критичної інфраструктури [17]. Націленість на економічний складник державної безпеки вказаного суб'єкта прямо визначена законодавцем, що передбачає існування відповідної компетенції для досягнення намечених цілей. Ознайомлюючись зі структурою Служби безпеки України та досліджуючи повноваження підрозділів, можемо відмітити, що вагоме значення в досліджуваному нами аспекті виправдано відводиться Головному управлінню по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю та Головному управлінню контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки.

До основних напрямів діяльності СБУ щодо забезпечення економічної безпеки держави слід віднести такі: здійснення досудового слідства, проведення оперативно-розшукових і вжиття допустимих контррозвідувальних заходів. Також до цього переліку доцільно віднести такий напрям роботи, як складання протоколів про адміністративні правопорушення внаслідок вчинення окремих протиправних діянь [18, с. 84; 19, с. 85]. Кожен із цих напрямів роботи відіграє свою роль відносно аналізованої системи.

4. Національне антикорупційне бюро України. Зважаючи на широкий спектр реальних загроз для економічного складника державної безпеки, вбачається за доцільне в межах цього питання сфокусувати свою увагу на Наці-

ональному антикорупційному бюро України. У відповідності до чинного законодавства Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, який має попереджати, виявляти, припиняти, розслідувати та розкривати корупційні правопорушення, віднесені до його підслідності, а також запобігати вчиненню нових [20]. При цьому завданнями вказаного суб'єкта правоохоронної діяльності є протидія тільки кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці [20]. Також законодавством передбачені й декілька інших умов, за яких вказаний суб'єкт повинен здійснювати досудове розслідування відповідних злочинів [21, с. 67]. Успішно виконуючи власні завдання та реалізуючи функції, вказана структура сприяє послабленню деструктивного впливу на деякі сектори національної економіки.

5. Підрозділи податкової міліції Державної фіскальної служби України. Зважаючи на існуючу компетенцію аналізованого суб'єкта, вбачається недоцільним його не репрезентувати як суб'єкта системи економічної безпеки України. Основною ознакою, що визначає місце і роль податкової міліції в системі органів виконавчої влади, є застосування санкціонованого державою правового примусу. Його значення зростає в разі ускладнення економічної та криміногенної ситуації [22], що об'єктивно дає підстави позиціонувати його як суб'єкта досліджуваної системи. Відповідно до законодавства ці суб'єкти здійснюють досудове слідство, проводять оперативно-розшукові заходи, а також можуть складати протоколи про адміністративні правопорушення.

6. Державне бюро розслідувань. Віднесення цього правоохоронного органу до числа суб'єктів системи економічної безпеки України зумовлено специфікою сфери його впливу. Так, згідно зі ст. 5 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII [23] вказаний суб'єкт вирішує завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування: 1) злочинів, учинених службовими особами, які займають особливе відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII [24], особами, посади яких віднесено до першої – третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесені до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України; 2) злочинів, учинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України; 3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України від 05.04.2001 р. № 2341-III [23; 25]. Вочевидь, що і вказаний суб'єкт правоохоронної діяльності уповноважений сприяти забезпеченню належного функціонування вітчизняної системи економічної безпеки. Це зумовлено специфікою підслідності органу, адже за певних умов суб'єкт розслідує та проводить оперативно-розшукові заходи щодо багатьох правопорушень, наслідки від скоєння яких можуть нести загрозу економічній складовій частині державної безпеки.

Отже, за результатами наукового дослідження наголошено на залежності системи економічної безпеки України від роботи правоохоронних органів. З урахуванням існуючих наукових думок та виходячи з власного переко-

нання, запропоновано авторське бачення поняття «правоохоронні органи».

Визначено коло суб'єктів правоохоронної діяльності, які потенційно можуть суттєво впливати на функціонування системи економічної безпеки України. Розглянуто й проаналізовано завдання та звернуто увагу на специфіку роботи кожного з них саме як суб'єктів вітчизняної системи економічної безпеки.

Вважаємо, що результати наукового дослідження можуть мати значення та становитимуть інтерес під час вивчення і дослідження широкого кола питань для вчених, науковців, фахівців з питань забезпечення функціонування системи економічної безпеки та ін. Зокрема, йдеться про такі аспекти, як поняття «правоохоронні органи», правоохоронні органи як суб'єкти системи економічної безпеки України, їх завдання в цій сфері тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність : навч. посібник. Київ : Атіка, 2002. 576 с.
2. Конституція України : Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 15.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 28.07.2020).
3. Россоха С.В. Правоохоронні органи держави в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Харків, 2016. 20 с.
4. Детюк А.М. Правоохоронні органи як суб'єкти системи забезпечення економічної безпеки України. *Підприємство, господарство і право*, 2009. № 12 (168). С. 33–37.
5. Кременчуцький С.М. Діяльність правоохоронних органів України щодо адміністративно-правової протидії нелегальній імміграції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2009. 219 с.
6. Божьев В.П. Правоохранительные органы Российской Федерации. Москва : Спарк, 1996. 414 с.
7. Гуценко К.Ф., Ковалев М.А. Правоохранительные органы. Москва : Зерцало, 1997. 367 с.
8. Пікуля Т.О. Правоохоронні органи в механізмі держави України (теоретико-правові питання функціонування) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2004. 20 с.
9. Куліш А.М. Щодо визначення поняття «правоохоронні органи». *Право і Безпека*. 2005. № 5. Т. 4. С. 90–93.
10. Гулягин А.Ю. Правоохранительная система: обусловленность законностью. *Рос. Следователь*. 2012. № 9. С. 41–43.
11. Гуценко К.Ф., Ковалев М.А. Правоохранительные органы : учеб. для юрид. вузов и фак. Москва : Зерцало, 2007. 440 с.
12. Савюк Л.К. Правоохранительные органы : учебник. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Норма, 2007. 704 с.
13. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова від 25.09.2019 р. № 846. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/846-2019-%D0%BF> (дата звернення: 29.07.2020).
14. Про прокуратуру : Закон від 14.10.2014 р. № 1697-VII. Дата оновлення: 03.07.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 29.07.2020).
15. Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України : Положення від 23.10.2019 р. № 1077. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/> (дата звернення: 29.07.2020).
16. Про запобігання корупції : закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 30.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 29.07.2020).
17. Про національну безпеку : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 29.07.2020).
18. Гаруст Ю.В., Мельник В.І. Правоохоронні органи на захисті економічної безпеки України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 256 с.
19. Garust Y.V., Melnyk V.I. Law enforcement agencies on protection of economic security of Ukraine: administrative and legal aspect : monograph. 2019. 368 p.
20. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України, від 14.10.2014 р. № 1698-VII. Дата оновлення: 03.07.2018 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 29.07.2020).
21. Мельник В.І. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України як суб'єкта забезпечення функціонування системи економічної безпеки держави. *Правові горизонти*. 2020. Вип. 21 (34). С. 65–70.
22. Шестаков С.В. Адміністративно-правовий статус працівника міліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2003. 205 с.
23. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. Дата оновлення: 16.05.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення: 30.07.2020).
24. Про державну службу : Закон від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Дата оновлення: 23.11.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 30.07.2020).
25. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 14.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 30.07.2020).